

Betjeningsvejledning Kombinerede pH-/ORP- sensorer CPS16E, CPS76E og CPS96E

pH- og ORP-måling
Sensorer med Memosens 2.0-teknologi

Indholdsfortegnelse

1	Om dette dokument	4
1.1	Advarsler	4
1.2	Symboler	4
1.3	Dokumentation	5
2	Grundlæggende sikkerhedsanvisninger	5
2.1	Krav til personalet	5
2.2	Tilsigtet brug	6
2.3	Arbejdspladssikkerhed	6
2.4	Driftssikkerhed	6
2.5	Produktsikkerhed	6
3	Modtagelse og produktidentifikation	7
3.1	Modtagelse	7
3.2	Produktidentifikation	7
3.3	Opbevaring og transport	8
3.4	Leveringsomfang	8
3.5	Certifikater og godkendelser	8
4	Installation	10
4.1	Installationskrav	10
4.2	Kontrol efter installation	11
5	Elektrisk tilslutning	12
5.1	Tilslutning af sensoren	12
6	Idriftsættelse	13
6.1	Forberedende trin	13
7	Vedligeholdelse	16
7.1	Vedligeholdelsesopgaver	16
8	Reparation	19
8.1	Returnering	19
8.2	Bortskaffelse	19
9	Tilbehør	19
10	Tekniske data	19

1 Om dette dokument

1.1 Advarsler

Oplysningernes struktur	Betydning
FARE Årsager (/konsekvenser) Om nødvendigt konsekvenser af manglende overholdelse (hvis relevant) ► Afhjælpning	Dette symbol gør dig opmærksom på en farlig situation. Hvis den farlige situation ikke undgås, vil det medføre dødsfald eller alvorlig personskade.
ADVARSEL Årsager (/konsekvenser) Om nødvendigt konsekvenser af manglende overholdelse (hvis relevant) ► Afhjælpning	Dette symbol gør dig opmærksom på en farlig situation. Hvis den farlige situation ikke undgås, kan det medføre dødsfald eller alvorlig personskade.
FORSIGTIG Årsager (/konsekvenser) Om nødvendigt konsekvenser af manglende overholdelse (hvis relevant) ► Afhjælpning	Dette symbol gør dig opmærksom på en farlig situation. Hvis denne situation ikke undgås, kan der forekomme mindre eller mere alvorlige personskader.
BEMÆRK Årsag/situation Om nødvendigt konsekvenser af manglende overholdelse (hvis relevant) ► Handling/note	Dette symbol gør opmærksom på situationer, der kan medføre materielle skader.

1.2 Symboler

	Yderligere oplysninger, tips
	Tilladt
	Anbefalet
	Ikke tilladt eller anbefalet
	Reference til instrumentets dokumentation
	Reference til side
	Reference til figur
	Resultatet af et individuelt trin

1.2.1 Symboler på enheden

	Reference til enhedens dokumentation
	Produkter, der er forsynet med dette mærke, må ikke bortskaffes som usorteret kommunalt affald. De skal i stedet returneres til producenten med henblik på korrekt bortskaffelse.

1.3 Dokumentation

Følgende vejledninger, som er et supplement til denne betjeningsvejledning, findes på produktsiderne på internettet:

- Tekniske oplysninger for den relevante sensor
- Betjeningsvejledning til den anvendte transmitter

Ud over denne betjeningsvejledning medfølger også en XA-vejledning med "sikkerhedsanvisninger for elektriske apparater i farlige områder" sammen med sensorer til brug i farlige områder.

- Følg anvisningerne for brug i farlige områder omhyggeligt.

Sikkerhedsanvisninger for elektrisk udstyr i områder med eksplosionsfare med ATEX- og IECEx-godkendelse, XA01991C

Sikkerhedsanvisninger for elektrisk udstyr i områder med eksplosionsfare med JPN Ex-godkendelse, XA02244C

Sikkerhedsanvisninger for elektrisk udstyr i områder med eksplosionsfare med NEPSI Ex-godkendelse, XA02113C

Sikkerhedsanvisninger for elektrisk udstyr i områder med eksplosionsfare med INMETRO-godkendelse, XA02082C

Sikkerhedsanvisninger for elektrisk udstyr i områder med eksplosionsfare med CSA C/US-godkendelse, XA02235C

Sikkerhedsanvisninger for elektrisk udstyr i områder med eksplosionsfare med UK Ex-godkendelse, XA02588C

Sikkerhedsanvisninger for elektrisk udstyr i områder med eksplosionsfare med KOR Ex-godkendelse, XA02739C

2 Grundlæggende sikkerhedsanvisninger

2.1 Krav til personalet

- Installation, ibrugtagning, betjening og vedligeholdelse af målesystemet må kun foretages af specialuddannet teknisk personale.
- Det tekniske personale skal autoriseres af anlægsoperatøren til at udføre de angivne aktiviteter.
- Den elektriske tilslutning må kun foretages af en elektriker.
- Det tekniske personale skal have læst og forstået denne betjeningsvejledning og skal følge dens anvisninger.
- Fejl ved målepunktet må kun afhjælpes af autoriserede fagfolk.

Reparationer, der ikke er beskrevet i betjeningsvejledningen, må kun foretages direkte hos producenten eller af serviceorganisationen.

2.2 Tilsigtet brug

Sensorerne er beregnet til kontinuerlig måling af pH-værdien, ORP-værdien og rH-værdien i væsker.

En liste med anbefalede anvendelsesområder findes under de tekniske oplysninger for den relevante sensor.

Enhver anden brug end den tilsigtede bringer sikkerheden for personer og målesystemet i fare. Enhver anden brug er derfor ikke tilladt.

Producenten påtager sig intet ansvar for skader, der skyldes forkert brug eller utilsigtet brug.

2.3 Arbejdspladssikkerhed

Operatøren er ansvarlig for at sikre overholdelse af følgende sikkerhedsregler:

- Retningslinjer for installation
- Lokale standarder og bestemmelser
- Bestemmelser for eksplosionsbeskyttelse

2.4 Driftssikkerhed

Før ibrugtagning af hele målepunktet:

1. Kontroller, at alle tilslutninger er korrekte.
2. Sørg for, at elektriske kabler og slangetilslutninger ikke er beskadigede.

Procedure for beskadigede produkter:

1. Brug ikke beskadigede produkter, og beskyt dem mod utilsigtet brug.
2. Mærk beskadigede produkter som defekte.

Under drift:

- Hvis fejl ikke kan afhjælpes,
skal produkter tages ud af drift og beskyttes mod utilsigtet anvendelse.

2.5 Produktsikkerhed

2.5.1 Avanceret teknologi

Produktet er designet, så det opfylder de nyeste sikkerhedskrav, og fabrikken har testet og leveret det i en tilstand, hvor det er sikkert at betjene. De relevante bestemmelser og internationale standarder er blevet overholdt.

3 Modtagelse og produktidentifikation

3.1 Modtagelse

1. Kontroller, at emballagen ikke er beskadiget.
  - ↳ Underret leverandøren om eventuelle skader på emballagen.
Gem den beskadigede emballage, indtil problemet er blevet løst.
2. Kontroller, at indholdet ikke er beskadiget.
  - ↳ Underret leverandøren om eventuelle skader på det leverede indhold.
Gem de beskadigede artikler, indtil problemet er blevet løst.
3. Kontroller, at leverancen er komplet, og at der ikke mangler noget.
  - ↳ Sammenhold forsendelsespapirerne med ordren.
4. Pak produktet i forbindelse med opbevaring og transport, så det er beskyttet mod stød og fugt.
  - ↳ Den originale emballage giver den bedste beskyttelse.
Sørg for at overholde de tilladte omgivende forhold.

Kontakt din leverandør eller det lokale salgscenter, hvis du har spørgsmål.

3.2 Produktidentifikation

3.2.1 Typeskilt

Typeskiltet giver følgende oplysninger om instrumentet:

- Producentidentifikation
  - Udvidet ordrekode
  - Serienummer
  - Sikkerhedsoplysninger og advarsler
  - Certifikatoplysninger
- Sammenhold oplysningerne på typeskiltet med bestillingen.

3.2.2 Identifikation af produktet

Fortolkning af ordrekoden

Produktets ordrekode og serienummer findes følgende steder:

- På typeskiltet
- I leveringspapirerne

Sådan får du oplysninger om produktet

1. Gå til www.endress.com.
2. Sidesøgning (symbol med forstørrelsesglas): Indtast et gyldigt serienummer.
3. Søg (forstørrelsesglas).
  - ↳ Produktstrukturen vises i et pop op-vindue.

4. Klik på produktoversigten.

- ↳ Her finder du oplysninger om enheden, herunder produktokumentationen.

3.2.3 Producentens adresse

Endress+Hauser Conducta GmbH+Co. KG
Dieselstraße 24
D-70839 Gerlingen
Tyskland
eller

Endress+Hauser Conducta Inc.
4123 East La Palma Avenue, Suite 200
Anaheim, CA 92807 USA

3.3 Opbevaring og transport

BEMÆRK

Den indvendige buffer og elektrolyt kan tilfryse!

Sensorerne kan revne, hvis de udsættes for temperaturer under -15 °C (5 °F).

- ▶ Sensorerne skal emballeres under transport, så de er beskyttet mod frost.

Alle sensorer testes individuelt og leveres i individuelle pakker. Sensorerne er udstyret med en befugtningshætte. Hætten indeholder en KCl-holdig væske, som forhindrer sensoren i at tørre ud. Væsken behøver ikke at dække pH-glasmembranen. Luftfugtigheden på 100 % i hætten er nok til at sikre, at sensoren altid er klar til måling.

- ▶ Hvis der ikke bruges en befugtningshætte til at opbevare sensoren, skal den opbevares i en KCl-opløsning (3 mol/l) eller i en saltholdig bufferopløsning (fortrinsvis CPY20 pH 7).

Beskyt sensoren mod udtørring. Udtørring medfører risiko for permanente målefejl eller sensorsvigt.

Sensorerne skal opbevares på et tørt sted ved en temperatur på 0 til 50 °C (32 til 122 °F).

3.4 Leveringsomfang

Leveringen omfatter følgende:

- Sensor i den bestilte version
- Betjeningsvejledning
- Sikkerhedsanvisninger for det farlige område (sensorer med Ex-godkendelse)
- Supplerende ark for certifikater bestilt efter eget valg

3.5 Certifikater og godkendelser

De gældende certifikater og godkendelser til produktet er tilgængelige på www.endress.com under den relevante produktside:

1. Vælg produktet vha. filtrene og søgefeltet.
2. Åbn produktsiden.

3. Vælg **Downloads**.

4 Installation

4.1 Installationskrav

Følg betjeningsvejledningen til den anvendte enhed for at få detaljerede oplysninger om installation af enheden.

1. Kontrollér, at gevindet på enheden, O-ringene og forseglingsoverfladen er rene og ubeskadigede, og at gevindet kan bevæge sig uhindret, før du skruer sensoren i.
2. Spænd sensoren med hånden med et moment på 3 Nm (2.21 lbf ft) (gælder kun ved installation i Endress+Hauser-enheder).

4.1.1 Retning

Overtryk på sensoren som følge af vedvarende brug under forhøjet procestryk

Mulighed for pludseligt brud og personskafe fra glassplinter!

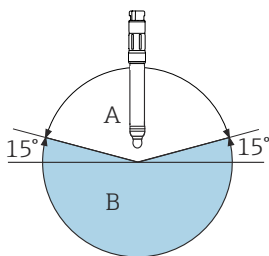
- Undgå hurtig opvarmning af disse tryksatte sensorer, hvis de anvendes under nedsat procestryk eller under atmosfærisk tryk.
- Brug altid beskyttelsesbriller og passende beskyttelseshandsker ved håndtering af disse sensorer.
- Installer ikke sensorerne på hovedet.
- Hældningsvinklen skal være mindst 15° i forhold til vandret.

BEMÆRK

Sensorhældningsvinkel på mindre end 15°

Der dannes luftbobler i glaskolben, og der er ingen garanti for, at pH-membranen er helt dækket af den indvendige elektrolyt!

- Vælg sensorens installationsvinkel, så den ikke er under 15°.

A0028039

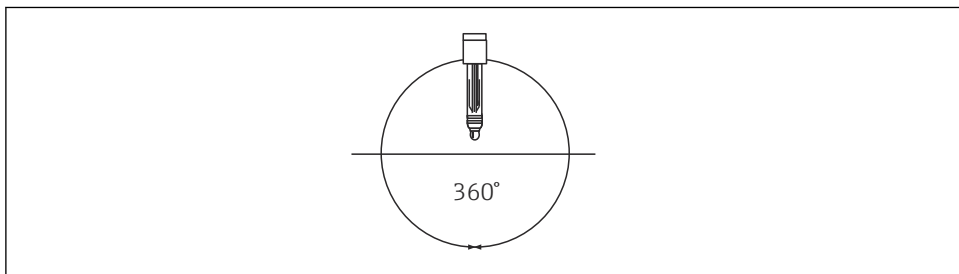
- 1 Installationsvinkel på mindst 15° i forhold til vandret

A Tilladt retning

B Forbudt retning

Sensorernes retning i forbindelse med installation på hovedet:

- Sensorerne er velegnede til installation på hovedet i overensstemmelse med ordrekoden for "Referencesystem".
- Installer sensorerne i en vilkårlig vinkel.

A0028040

 2   *Enhver installationsvinkel*

4.2 Kontrol efter installation

Tag kun sensoren i brug, hvis du kan svare bekræftende på følgende spørgsmål:

- Er sensoren og kablet ubeskadiget?
- Vender delene korrekt?

5 Elektrisk tilslutning

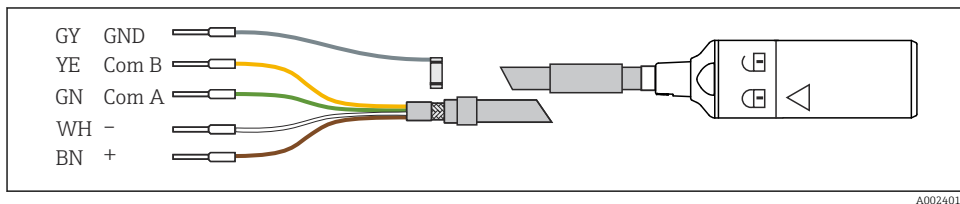
⚠ ADVARSEL

Instrumentet er strømførende!

Forkert tilslutning kan medføre personskade eller dødsfald!

- Den elektriske tilslutning må kun foretages af en elektriker.
- Elektrikeren skal have læst og forstået denne betjeningsvejledning og skal følge dens anvisninger.
- Kontroller **før** tilslutningsarbejde udføres, at der ikke er spændingsførende kabler.

5.1 Tilslutning af sensoren

 3 Målekabel CYK10 eller CYK20

- Slut Memosens målekablet, f.eks. CYK10 eller CYK20, til sensoren.

 Yderligere oplysninger om kablet CYK10 fremgår af BA00118C.

6 Idriftsættelse

6.1 Forberedende trin

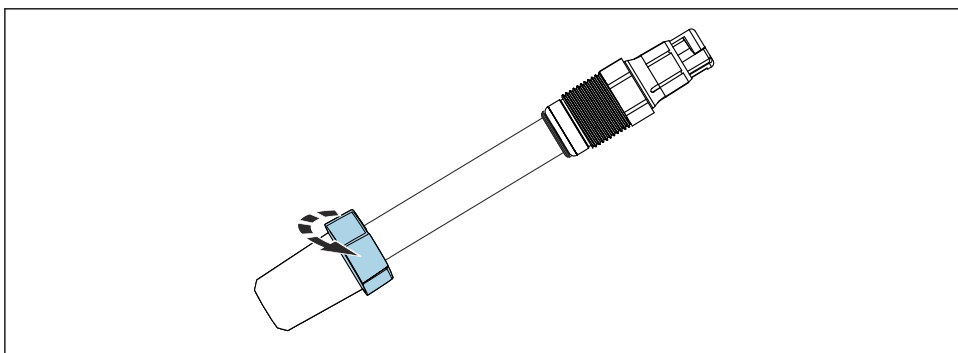
BEMÆRK

Hvis beskyttelseshætten sættes på en fugtig sensor igen ved midlertidig opbevaring, kan der ske en udkrystallisering af KCl. Dette kan medføre, at hætten tørrer ud.

► Sørg for, at sensoren er tør, når beskyttelseshætten sættes på.

Fjern befugtningshætten med bajonetlåsen eller beskyttelseshætten, før sensoren tages i brug:

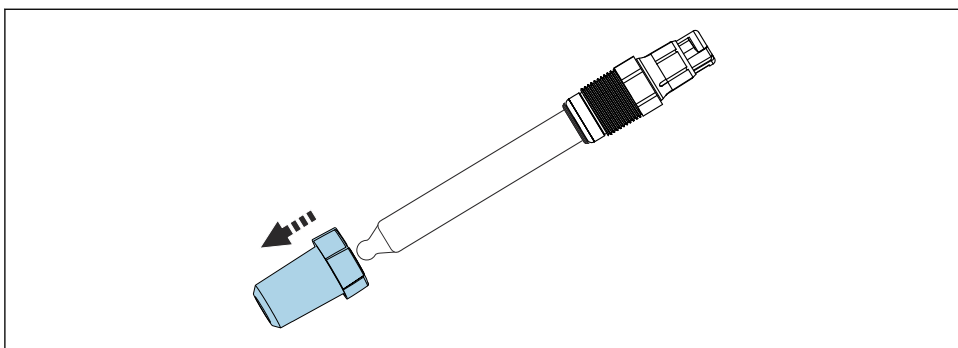
1. Drej den øverste del af befugtningshætten.

A0041481

- 4 Frigørelse af befugtningshætten med bajonetlås

2. Fjern forsigtigt befugtningshætten fra sensoren.

A0041482

- 5 Afmontering af befugtningshætten med bajonetlås

6.1.1 Kalibrering og justering

Sensoren skal kalibreres eller inspiceres med jævne mellemrum afhængigt af driftsforholdene, f.eks. kontaminering og kemisk påvirkning.

i De nye kombinerede pH- eller ORP-sensorer med Memosens-teknologi skal ikke kalibreres. Kalibrering er udelukkende påkrævet, hvis der stilles store krav til målenøjagtigheden, eller hvis sensoren har været opbevaret i mere end tre måneder.

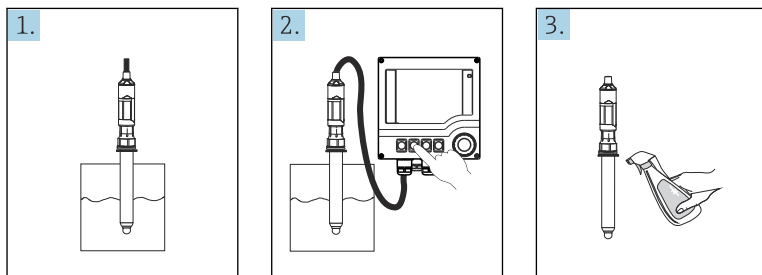
- Brug bufferopløsninger af høj kvalitet fra Endress+Hauser, f.eks. CPY20, til topunktskalibrering.

BEMÆRK

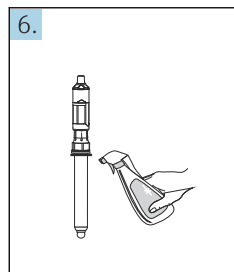
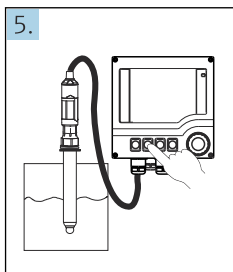
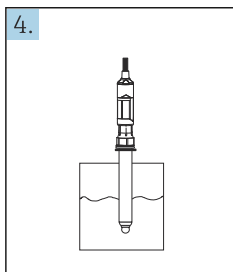
Der kan forekomme store værdiforskydelser, hvis pH-/ORP-sensorer opbevares i tør tilstand!

- Nedsæk dem i vand i mindst 24 timer inden brug.
- Opbevar sensoren i en KCl-opløsning (3 mol/l) eller bufferopløsning (pH 7,00).

pH og ORP:

1. Nedsæk sensoren i en specificeret bufferopløsning (f.eks. pH 7 eller 220 mV).
  2. Udfør kalibreringen på måleinstrumentet:
    - (a) Indstil måletemperaturen, hvis der anvendes manuel temperaturkompensation.
    - (b) Angiv bufferopløsningens pH-værdi eller mV-værdi .
    - (c) Start kalibreringen.
    - (d) Værdien accepteres, så snart den er stabiliseret.
  3. Skyl sensoren med destilleret vand. Sensoren må ikke tørres!
- Kalibreringen er fuldført for ORP-måling.

Kun pH:

4. Nedsænk sensoren i den anden bufferopløsning (f.eks. pH 4).

5. Udfør kalibreringen på måleinstrumentet:

(a) Angiv pH-værdien for den anden bufferopløsning.

(b) Start kalibreringen.

(c) Værdien accepteres, så snart den er stabiliseret.

Enheden beregner nulpunktet og hældningen og viser værdierne. Når justeringsværdierne er accepteret, er enheden justeret til den nye pH-sensor.

6. Skyl sensoren med destilleret vand.

7 Vedligeholdelse

7.1 Vedligeholdelsesopgaver

7.1.1 Rengøring af sensoren

ADVARSEL

Mineralsyrer

Risiko for alvorlig personskade eller dødsfald på grund af ætsning!

- ▶ Brug beskyttelsesbriller.
- ▶ Brug beskyttelseshandsker og egnet beskyttelsestøj.
- ▶ Undgå enhver kontakt med øjne, mund og hud.

ADVARSEL

Thiocarbamid

Farligt ved indtagelse! Mulighed for kræftfremkaldende effekt! Risiko for fosterskader! Farligt for miljøet med langsigtede effekter!

- ▶ Brug beskyttelsesbriller, beskyttelseshandsker og egnet beskyttelsestøj.
- ▶ Undgå enhver kontakt med øjne, mund og hud.
- ▶ Undgå udledning til miljøet.

FORSIGTIG

Korroderende kemikalier

Risiko for kemisk forbrænding af øjnene og huden samt risiko for beskadigelse af tøj og udstyr!

- ▶ Øjne og hænder skal altid beskyttes omhyggeligt, når der arbejdes med syrer, baser og organiske opløsningsmidler!
- ▶ Brug beskyttelsesbriller og sikkerhedshandsker.
- ▶ Fjern stænk på tøj og andre skader, så skader undgås.
- ▶ Overhold anvisningerne i sikkerhedsdatabladene for de anvendte kemikalier.

Mulige rengøringshjælpemidler:

- Børste med bløde børstehår
- Blød klud
- Svamp

- ▶ Skyl først sensoren med rent vand for at fjerne væskerester.

I tilfælde af tilsmudsning og aflejringer:

1. Rengør sensoren med en opløsning af rengøringsmiddel og varmt vand.
2. Skrub forsigtigt sensoren med en blød børste.
3. Skyl omhyggeligt sensoren med varmt vand fra hanen.

⚠ ADVARSEL**Mineralsyrer**

Risiko for alvorlig personskade eller dødsfald på grund af ætsning!

- ▶ Brug beskyttelsesbriller.
- ▶ Brug beskyttelseshandsker og egnet beskyttelsestøj.
- ▶ Undgå enhver kontakt med øjne, mund og hud.

⚠ ADVARSEL**Thiocarbamid**

Farligt ved indtagelse! Mulighed for kræftfremkaldende effekt! Risiko for fosterskader! Farligt for miljøet med langsigtede effekter!

- ▶ Brug beskyttelsesbriller, beskyttelseshandsker og egnet beskyttelsestøj.
- ▶ Undgå enhver kontakt med øjne, mund og hud.
- ▶ Undgå udledning til miljøet.

⚠ FORSIGTIG**Korroderende kemikalier**

Risiko for kemisk forbrænding af øjnene og huden samt risiko for beskadigelse af tøj og udstyr!

- ▶ Øjne og hænder skal altid beskyttes omhyggeligt, når der arbejdes med syrer, baser og organiske opløsningsmidler!
- ▶ Brug beskyttelsesbriller og sikkerhedshandsker.
- ▶ Fjern stænk på tøj og andre skader, så skader undgås.
- ▶ Overhold anvisningerne i sikkerhedsdatabladene for de anvendte kemikalier.

Fjern aflejring på sensoren på følgende måde afhængigt af typen af aflejring:

1. Olieholdig og fedtet film:

Rengør med et affedtningsmiddel, f.eks. alkohol eller varmt vand med et alkalisk middel.

2. Opbygning af kalksten og metalhydroxid samt organisk opbygning med lav opløselighed:

Opløs opbygninger med fortyndet saltsyre (3 %), og skyl derefter grundigt med rigeligt rent vand.

3. Sulfidopbygning (fra afsvovling af røggas eller spildevandsanlæg):

Brug en blanding af saltsyre (3 %) og thiocarbamid (kommercielt tilgængeligt), og skyl derefter med rigeligt rent vand.

4. Akkumulering, som indeholder protein (f.eks. i fødevarerindustrien):

Brug en blanding af saltsyre (0,5 %) og thiocarbamid (kommercielt tilgængeligt), og skyl derefter med rigeligt rent vand.

5. Letopløselig biologisk opbygning:

Skyl med højtryksvand.

Skyl sensoren grundigt med rigelige mængder vand efter rengøring, og kalibrer igen.

Regenerering af langsomtreagerende pH-sensorer

- Brug en blanding indeholdende flussyre bestående af salpetersyre (10 %) og ammoniumfluorid (50 g/l).

8 Reparation

8.1 Returnering

Produktet skal returneres, hvis der er behov for reparation eller fabrikskalibrering, eller hvis det forkerte produkt er blevet bestilt eller leveret. Som ISO-certificeret virksomhed og i henhold til lovkravene er Endress+Hauser forpligtet til at følge bestemte procedurer ved håndtering af returnerede produkter, der har været i kontakt med medier.

www.endress.com/support/return-material

8.2 Bortskaffelse

Instrumentet indeholder elektroniske komponenter. Produktet skal bortskaffes som elektronisk affald.

- Overhold de lokale bestemmelser.

Hvis det kræves iht. Rådets direktiv 2012/19/EU om affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), er produktet mærket med det viste symbol for at minimere affald fra elektrisk og elektronisk udstyr WEEE som usorteret kommunalt affald. Produkter, der er forsynet med dette mærke, må ikke bortskaffes som usorteret kommunalt affald. De skal i stedet returneres til producenten iht. de gældende forhold.

9 Tilbehør

Yderligere oplysninger om tilbehør kan findes i "Teknisk information" for den pågældende sensor.

10 Tekniske data

Yderligere oplysninger om tekniske data kan findes i "Teknisk information" for den pågældende sensor.

71780870

www.addresses.endress.com
